

Systém katalogizace ČR a katalogizace výrobků

Základní povinností, kterou musí Systém katalogizace ČR respektovat, je povinnost zabezpečit veškeré procesy katalogizace probíhající na území ČR, a to jak ve prospěch všech jeho národních uživatelů, tak i ve prospěch všech zahraničních uživatelů Kodifikačního systému NATO. Tato povinnost vychází z jednoho ze základních principů Kodifikačního systému NATO, tj. z principu národní odpovědnosti za katalogizaci položky zásobování (výrobku).

Tento článek logicky navazuje na již ve Vojenských rozhledech č. 3/2003 uveřejněné pojednání na téma „Rozšiřování Kodifikačního systému NATO mimo rezort obrany České republiky“. V tomto pojednání byly vysvětleny přístupy pro možné rozšíření tohoto systému mimo rezort obrany, tj. přístupy vedoucí k reálnému vzniku jednotného katalogizačního systému, který byl pojmenován „Systém katalogizace ČR“.

Katalogizace výrobků (položek zásobování) - vztahy mezi participujícími subjekty

Charakter procesů katalogizace výrobků, jejich složitost i počet subjektů, které budou na nich participovat, bude ovlivněn skutečností, pro který subjekt jsou výstupy z tohoto procesu určeny, tj. zda jsou určeny pro některého z uživatelů Systému katalogizace ČR nebo pro některého ze zahraničních uživatelů Kodifikačního systému NATO - členské země NATO, země sponzorované na úrovni TIER II nebo TIER I (viz **obr. 1**).

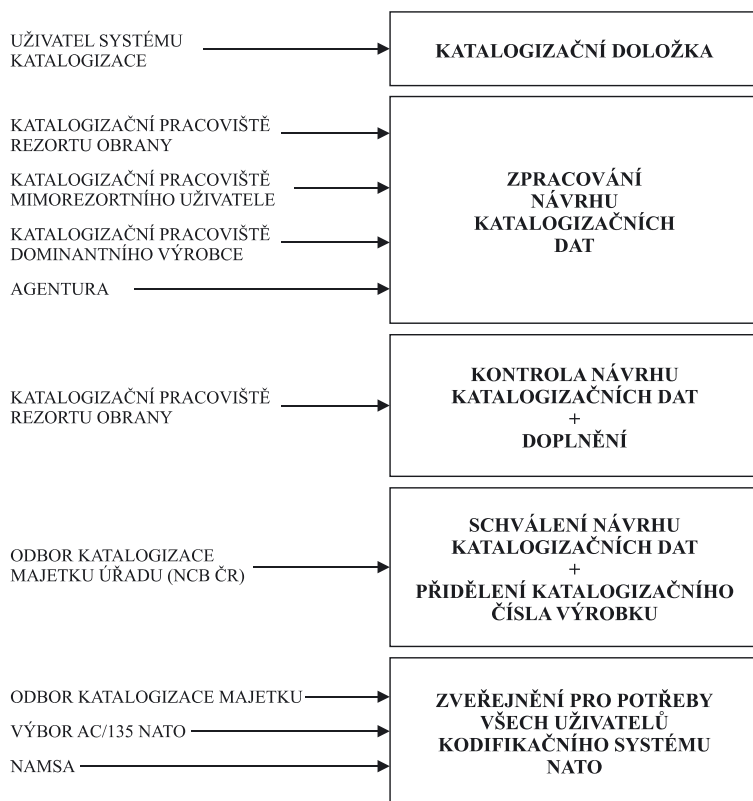
Obr. 1: Zabezpečování katalogizace výrobků v rámci systému katalogizace ČR

Samozřejmě případ, kdy bude katalogizace výrobků českých výrobců zabezpečována pro některého z uživatelů Kodifikačního systému NATO bude složitější než případ, kdy se bude jednat o katalogizaci těchto výrobků pro některého z uživatelů Systému katalogizace ČR. Jednodušší situace nastane i v případě, kdy se bude jednat o katalogizaci výrobků nakupovaných některým z uživatelů Systému katalogizace ČR v zahraničí. V tomto případě národní kodifikační úřad země ve které jsou výrobky nakupované zabezpečí v součinnosti s **odbořem katalogizace majetku** Úřadu pro obrannou standardizaci, katalogizaci a státní ověřování jakosti (Úř OSK SOJ) [1] katalogizaci těchto výrobků. Příslušné katalogizační data spolu

s přiděleným Skladovým číslem NATO předá prostřednictvím odboru katalogizace majetku příslušnému uživateli systému katalogizace ČR. Podmínkou pro realizaci tohoto procesu je uplatnění katalogizační doložky do smlouvy na nákup výrobků.

Rozhodující rolí v procesu katalogizace výrobků sehrávají **odbor katalogizace majetku** Úř OSK SOJ a katalogizační pracoviště správců položek jednotného systému katalogizace majetku (JSKM) rezortu obrany. Dalšími subjekty, jejichž místo v systému katalogizace stanovil zákon č. 309/2000 Sb., jsou subjekty podnikající v oblasti zpracovávání návrhů katalogizačních dat, tj. agentury [2].

Nezastupitelnou rolí v procesu katalogizace mají taktéž i výrobci (dodavatelé) katalogizovaných výrobků. Z pohledu šíření katalogizačních dat pro všechny uživatele Kodifikačního systému NATO jsou rozhodujícími subjekty výbor AC/135 NATO [3] a agentury NATO pro údržbu a zásobování NAMSA. Participace jednotlivých subjektů na procesu katalogizace výrobků je schematicky uvedena na **obr. 2**.

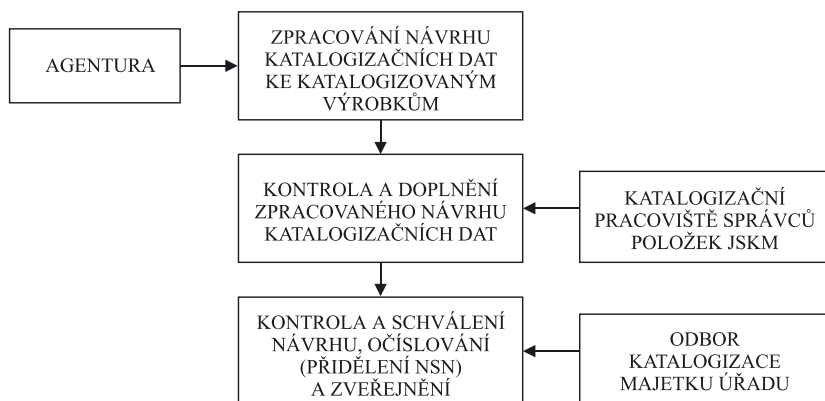

Obr. 2: Participace subjektů na realizaci rozhodujících opatření k zabezpečení procesu katalogizace výrobků

Iniciačním podnětem pro zahájení procesu katalogizace výrobků je uplatnění katalogizační doložky uživatelem systému katalogizace vůči dodavateli. V této doložce bude kromě jiného stanoven i způsob přípravy návrhu katalogizačních dat katalogizovaných výrobků.

Příprava návrhu katalogizačních dat může být realizována katalogizačním pracovištěm správců položek JSKM rezortu obrany nebo agenturou. Zákon č. 309/2000 Sb. umožňuje

vytvořit vlastní katalogizační pracoviště nejen uživatelům Systému katalogizace ČR, ale i výrobcům nebo dodavatelům výrobků. S největší pravděpodobností, s přihlédnutím na objektivní podmínky, nebudou výrobci (dodavatelé) vytvářet vlastní katalogizační pracoviště a proto lze tuto možnost považovat za čistě teoretickou úvahu. Činnost agentur (viz **obr. 3**) je zaměřena především na „zpracování návrhu katalogizačních dat“ (pojmenování, klasifikace, popis) ke katalogizovaným výrobkům ve prospěch uživatele systému katalogizace. Další úkoly bude plnit především katalogizační pracoviště JSKM rezortu obrany a odbor katalogizace majetku Úř OSK SOJ.

Obr. 3: Rozdělení úkolů v procesu katalogizace výrobků

Významné místo v procesu katalogizace patří výrobcům (dodavatelům), jako nositelům nezbytných dat a informací o katalogizovaných výrobcích (položkách zásobování). Znalost skutečného výrobce ovlivňuje jak proces katalogizace, tak i vztahy mezi subjekty participující na jeho zabezpečení. Výrobky lze podle skutečného výrobce, který je vyrobil, a země, ve které tento výrobce sídlí, rozdělit na:

- ❑ výrobky od výrobců z České republiky – v současné době již řada z nich může mít přiděleno NSN (NATO Stock Number – skladové číslo NATO) [4],
- ❑ výrobky od výrobců z členských zemí NATO nebo zemí sponzorovaných Kodifikačním systémem NATO na úrovni TIER II – s největší pravděpodobností budou mít přiděleno NSN,
- ❑ výrobky od výrobců z nečlenských zemí NATO sponzorovaných Kodifikačním systémem NATO na úrovni TIER I – mohou mít také přiděleno NSN, avšak kodifikační data nejsou určeny k obousměrné mezinárodní výměně v rámci systému a lze je proto využívat jenom v rámci těchto zemí,
- ❑ výrobky od výrobců pocházejících z ostatních zemí (nečlenských a neužívajících Kodifikační systém NATO) – s největší pravděpodobností nebudou mít přiděleno NSN.

Výše uvedené členění bude ovlivňovat procesy katalogizace. Získávání dat od výrobců pocházejících ze zemí, které neužívají Kodifikační systém NATO bude podstatně složitější než od výrobců z členských zemí NATO nebo nečlenských zemí NATO, ale užívajících Kodifikační systém NATO v rámci jeho sponzorského programu.

Hodnověrnost a kvalita zpracovaného návrhu katalogizačních dat

Hodnověrnost, kvalita a aktuálnost veškerých informací o katalogizovaných položkách, o jejich výrobcích resp. dodavatelích jsou důležitými faktory ovlivňující činnost Kodifikačního systému NATO i činnost jeho národních subsystémů. Proto otázce kvality zpracování návrhu katalogizačních dat musí být věnována náležitá pozornost i v rámci Systému katalogizace ČR.

Z pohledu potřeby zabezpečit vysokou kvalitu zpracování návrhu katalogizačních dat mají v tomto procesu své nezastupitelné místo katalogizační pracoviště správců položek JSKM rezortu obrany a odbor katalogizace majetku Úř OSK SOJ (viz **obr. 3**).

V případě, že návrh bude zpracován katalogizačními pracovišti správců položek JSKM rezortu obrany, rozhodující kontrolní role bude plněna odborem katalogizace majetku Úř OSK SOJ. V dalších variantách, tj. kdy zpracování návrhu bude realizováno prostřednictvím katalogizačního pracoviště uživatele Systému katalogizace ČR mimo rezort obrany, katalogizačním pracovištěm výrobce, případně dodavatele výrobků nebo agenturou, bude kontrolní činnost realizována:

- ☐ uživatelem systému katalogizace mimo rezort obrany,
- ☐ katalogizačním pracovištěm správců položek JSKM rezortu obrany,
- ☐ odborem katalogizace majetku Úřadu.

Uživatel bude prvním subjektem, který provede vstupní kontrolu kvality návrhu katalogizačních dat před jejich předáním katalogizačnímu pracovišti správců položek JSKM rezortu obrany. Pokud uživatel zjistí nedostatky ve zpracovaném návrhu, vrátí jej zpět zpracovateli k provedení oprav. Pokud nedostatky nezjistí, tzn. posoudí, že návrh je zpracován v odpovídající kvalitě, postoupí jej příslušnému katalogizačnímu pracovišti správců položek JSKM rezortu obrany. Toto pracoviště je místem, kde je provedena další a nejnáročnější kontrola zpracovaného návrhu katalogizačních dat. V případě zjištění nedostatků vrátí návrh uživateli systému katalogizace k odstranění zjištěných nedostatků. Povinností katalogizačního pracoviště správců položek je nahlásit zjištěné nedostatky odboru katalogizace majetku Úřadu. V případě, že je návrh dat v pořádku, doplní jej o další předepsaná data, vloží ve formě „rozpracované položky“ do APV Katalog [5] a postoupí ke schválení odboru katalogizace majetku Úřadu.

Odbor katalogizace majetku Úřadu provede závěrečnou kontrolu předloženého návrhu katalogizačních dat. V případě zjištění nedostatků vrátí návrh katalogizačních dat jako „neschválenou položku“ příslušnému katalogizačnímu pracovišti správců položek JSKM, které jej znovu prověří. Pokud byl nedostatek způsoben katalogizačním pracovištěm správců položek JSKM toto pracoviště provede příslušnou opravu a znovu odešle návrh odboru katalogizace majetku Úřadu. Pokud je původcem nedostatku některý z dalších subjektů (katalogizační pracoviště uživatele systému katalogizace nebo dodavatele, agentura), návrh je vrácen uživateli systému katalogizace mimo rezort obrany. Uživatel je povinen zabezpečit zjednatí nápravy, tj. odstranění zjištěných nedostatků.

Návrh katalogizačních dat u kterého nebyly zjištěny žádné nedostatky odbor katalogizace majetku Úř OSK SOJ schválí, přidělí příslušným výrobkům skladové číslo NATO a zaregistruje jejich uživatele. Následně pak katalogizační data „schválené položky“ vstupují do centrální databáze APV Katalog a v dohodnutém rozsahu jsou poskytnuta příslušnému uživateli systému katalogizace a zpřístupněna prostřednictvím Cz-MCRL [6] všem uživatelům Systému katalogizace ČR a prostřednictvím NMCRL [7] všem uživatelům

Kodifikačního systému NATO v celosvětovém měřítku. V případě zjištění nedostatku (katalogizačními pracovišti správců položek JSKM nebo odborem katalogizace majetku Úřadu) v předloženém návrhu katalogizačních dat, odbor katalogizace majetku Úř OSK SOJ stanoví termín na jejich odstranění a v souladu s § 11 zákona č. 309/2000 Sb. pozastaví subjektu, který návrh zpracoval účinnost osvědčení o způsobilosti zpracovávat návrh katalogizačních dat o výrobku. V případě zjištění závažných nedostatků má odbor katalogizace majetku Úřadu právo nejen pozastavit účinnost osvědčení o způsobilosti, ale může toto osvědčení i odejmout.

Po odstranění nedostatků ve zpracovaném návrhu katalogizačních dat je znovu zahájen celý schvalovací proces příslušného návrhu katalogizačních dat.

Procesy katalogizace probíhající v Systému katalogizace ČR

Jak již bylo uvedeno v úvodní části tohoto článku, samotný proces katalogizace výrobků i participace zúčastněných subjektů na tomto procese bude ovlivňovat především skutečnost, zda jsou výstupy z procesu katalogizace určeny pro některého z uživatelů Systému katalogizace ČR (rezort obrany, mimo rezort obrany – potenciální uživatelé z řad subjektů státní správy) nebo pro některého ze zahraničních uživatelů Kodifikačního systému NATO (členské země NATO, země sponzorované na úrovni TIER II nebo na úrovni TIER I).

V prvním případě se bude jednat o procesy probíhající na národní úrovni, v druhém o procesy probíhající na úrovni mezinárodní.

Jednodušší situace bude, když procesy katalogizace budou probíhat na národní úrovni, tj. kdy katalogizace výrobků majících výrobce na území ČR bude realizována v prospěch některého z uživatelů Systému katalogizace ČR (existujících - JSKM rezortu obrany nebo potenciálních). Rozšiřováním počtu uživatelů systému bude docházet jak ke změnám v jednotlivých procesech tak i ke změnám počtů subjektů participujících na těchto procesech. Proto je pozornost v tomto pojednání věnována nejen procesům probíhajícím při zabezpečování procesu katalogizace v rámci JSKM, ale i možným procesům, které by nastaly při zapojení nového uživatele do těchto procesů.

Na mezinárodní úrovni, zejména když bude zabezpečována katalogizace výrobků českých výrobců pro některého ze zahraničních uživatelů Kodifikačního systému NATO, bude situace značně složitější. Zde bude nutno rozlišovat, zda se jedná o uživatele Kodifikačního systému NATO z členské země NATO nebo země sponzorované v rámci Kodifikačního systému NATO na úrovni TIER II, případně uživatele ze země sponzorované na úrovni TIER I. V případě členské země NATO a země sponzorované na úrovni TIER II budou mít procesy zabezpečení katalogizace podobný charakter.

V opačném případě, tj. když uživatel Systému katalogizace ČR uplatní požadavek na katalogizaci vůči dodavateli výrobků z členské země NATO, země sponzorované v rámci Kodifikačního systému NATO se statusem TIER II, TIER I, bude situace jednodušší.

Na procesu katalogizace výrobků může participovat celá řada subjektů. Mezi nejdůležitější patří:

- ☐ odbor katalogizace majetku Úřadu jako Národní kodifikační úřad ČR,
- ☐ národní kodifikační úřad členské země NATO, nečlenské země NATO sponzorované v rámci kodifikačního systému NATO na úrovni TIER II nebo nečlenské země sponzorované na úrovni TIER I,

- uživatel Systému katalogizace ČR,
- uživatel Kodifikačního systému NATO,
- dodavatel výrobků (výrobce nebo zprostředkovatel) a jeho subdodavatelé,
- katalogizační pracoviště – katalogizační pracoviště správců položek JSKM rezortu obrany, katalogizační pracoviště uživatele systému katalogizace nebo dodavatele, agentura.

Vlastní proces zabezpečení katalogizace bude s největší pravděpodobností obsahovat následující základní činnosti:

1. smluvní dohoda na nákup výrobků obsahující katalogizační doložku,
2. počáteční (prvotní) výměna informací,
3. bilaterální dohoda (jen v případě země sponzorované na úrovni TIER I),
4. seznam výrobků (potenciálních položek zásobování),
5. předběžná kontrola (tzv. *screening*) – stanovení požadavku na katalogizaci,
6. katalogizace výrobků (položek zásobování),
7. zveřejnění katalogizačních dat uživatelům Kodifikačního systému NATO a Systému katalogizace ČR,
8. průběžné udržování katalogizačních dat v aktuálním stavu.

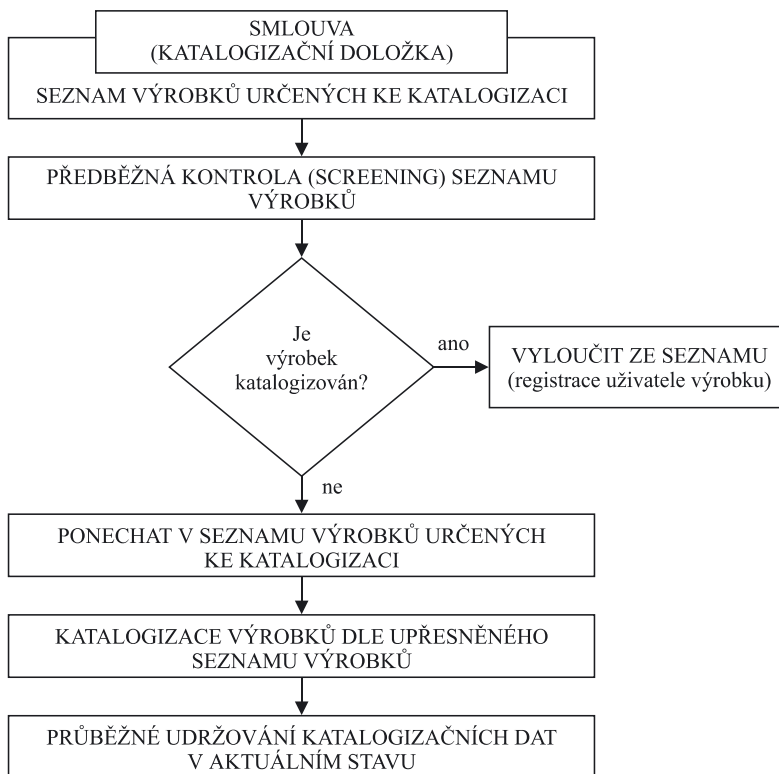
Realizace jednotlivých činností i participace jednotlivých subjektů na procesu katalogizace bude záviset jednak na variantě v rámci které bude tento proces probíhat, tj. zda se bude jednat o úroveň národní nebo mezinárodní, a taktéž i od skutečnosti ve prospěch kterého subjektu bude katalogizace realizována. V případě realizace katalogizace na mezinárodní úrovni budou do tohoto procesu, kromě českých subjektů, vstupovat i zahraniční subjekty, mezi kterými bude mít rozhodující roli (z pohledu katalogizace) národní kodifikační úřad příslušné země.

Realizace procesů katalogizace v prospěch uživatelů Systému katalogizace ČR

Výstupy z procesů katalogizace, kdy se bude jednat o katalogizaci výrobků ve prospěch některého z uživatelů Systému katalogizace ČR, mohou být určeny pro rezort obrany nebo pro některého z potenciálních uživatelů systému z řad subjektů státní správy mimo rezort obrany. Možný průběh procesů katalogizace, od uplatnění katalogizační doložky do smlouvy na nákup výrobků až po průběžné udržování katalogizačních dat výrobku v aktuálním stavu, schematicky uvádí **obr. 4.**

V obou případech, tj. pro případ katalogizace ve prospěch rezortu obrany nebo uživatele mimo rezort obrany, budou procesy značně podobné. Iniciačním podnětem pro spuštění procesu katalogizace je uplatnění katalogizační doložky do smlouvy na nákup výrobků uzavírané mezi uživatelem systému katalogizace a dodavatelem, jehož nabídka byla v souladu s podmínkami stanovenými v zákoně č. 199/1994 Sb. [8] vyhodnocena jako nejvýhodnější.

Katalogizační doložka uplatněná dle požadavků stanovených v zákoně č. 309/2000 Sb. a v standardizační dohodě STANAG 4177 je nástrojem umožňujícím přesně specifikovat způsob zabezpečení katalogizace výrobků, určit subjekt, který zpracuje návrh katalogizačních dat a sestavit předběžný, prvotní seznam výrobků určených ke katalogizaci. Uplatněním katalogizační doložky se vytvoří předpoklady k získání dat nutných pro bezproblémové zabezpečení procesu katalogizace naku-

Obr. 4: Proces katalogizace výrobků

povaných výrobků. Dodavatel výrobků ve svém zájmu, aby splnil požadavek odběratele, uplatní katalogizační doložku vůči všem svým subdodavatelům a zabezpečí si tak vytvoření odpovídajících podmínek pro splnění požadavků vyplývajících pro něj z uzavřeného smluvního vztahu s odběratelem – uživatelem systému katalogizace (uživatelé kodifikačního systému).

V průběhu jednání při uzavírání smluvního vztahu mezi uživatelem systému katalogizace a hlavním dodavatelem musí být pozornost zaměřena především na sestavení seznamu výrobků – potenciálních položek zásobování. Povinností uživatele systému katalogizace je předběžně informovat odbor katalogizace majetku Úř OSK SOJ o zamýšleném nákupu výrobků, které bude s největší pravděpodobností nutno katalogizovat. Tím se vytvoří podmínky nejen pro vstup odboru katalogizace majetku Úř OSK SOJ do tohoto procesu ale i pro přípravu opatření spojených s provedením předběžné kontroly navrženého seznamu výrobků – potenciálních položek zásobování.

Provedení předběžné kontroly (screening) tohoto seznamu je záležitostí uživatele systému katalogizace a odboru katalogizace majetku Úřadu. Účelem je vyloučit ze seznamu výrobky, které již byly v předchozím období katalogizovány a stanovit s konečnou platností požadavek na katalogizaci doposud nekatalogizovaných výrobků.

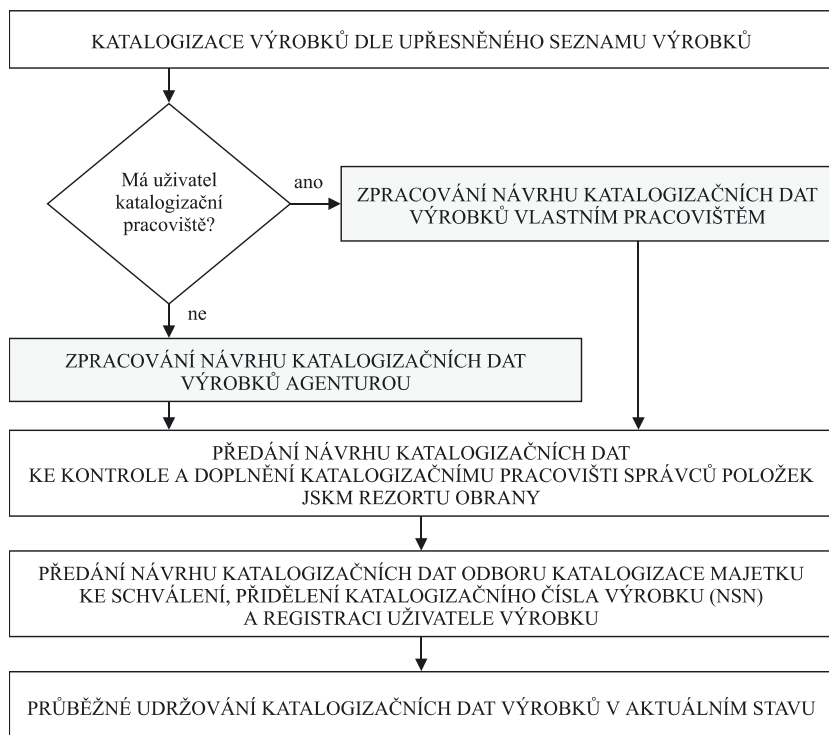
Katalogizace výrobků–položek zásobování bude zahrnovat zpracování návrhu katalogizačních dat a jejich následné schválení spojené s přidělením skladového čísla NATO. Z pohledu uživatele systému katalogizace mimo rezort obrany lze zpracování návrhu katalogizačních dat realizovat dvěma základními způsoby (viz **obr. 5**).

Zpracování návrhu může být realizováno:

- interně – katalogizačním pracovištěm uživatele systému katalogizace,
- externě – agenturou–podnikatelským subjektem podnikajícím dle zásad uvedených v zákoně č. 309/2000 Sb.

Případ externího způsobu, tj. zpracování návrhu katalogizačních dat agenturou, bude výlučnou záležitostí smluvního vztahu mezi uživatelem systému katalogizace a agentury, nebo smluvního vztahu dodavatele výrobků a agentury. Agenturou zpracovaný návrh katalogizačních dat je uživatelem systému katalogizace předán prostřednictvím katalogizačního pracoviště správců položek JSKM rezortu obrany ke schválení odboru katalogizace majetku Úřadu. V rámci tohoto postupu je pozornost kromě jiného věnována i posouzení kvality zpracovaného návrhu. Pro vnitřní potřeby uživatele systému katalogizace odbor katalogizace majetku Úřadu poskytuje katalogizační data v dohodnutém rozsahu.

Významnou součástí procesu katalogizace je průběžné udržování katalogizačních dat o výrobcích v aktuálním stavu. Odbor katalogizace majetku Úřadu na základě modernizace některých z položek zásobování provádí aktualizaci dat a poskytuje je všem zaregistrovaným uživatelům této položky zásobování. Aktualizace se provádí na základě informací získaných od hlavního dodavatele výrobků položky zásobování. Ten je k tomu zavázán prostřednictvím uplatněné katalogizační doložky v příslušném smluvním vztahu. Proto je povinností všech uživatelů systému katalogizace mimo rezort obrany, v souladu s požadavky na užívání systému katalogizace, hlásit veškeré změny v parametrech charakterizujících již katalogizovaný výrobek odboru katalogizace majetku.

Obr. 5: Katalogizace výrobků

Analogické procesy, jako v případě zabezpečování katalogizace výrobků ve prospěch uživatele systému katalogizace mimo rezort obrany, budou probíhat i při zabezpečování procesů katalogizace výrobků v prospěch rezortu obrany jako uživatele JSKM. Zde, vzhledem k tomu, že odbor katalogizace majetku Úřadu plní roli Národního kodifikačního úřadu ČR je součástí rezortu obrany, bude situace v některých krocích tohoto procesu jednodušší. Kromě toho se sníží počet subjektů podílejících se na zabezpečování procesu katalogizace výrobků o vlastního uživatele systému katalogizace mimo rezort obrany a o jeho katalogizační pracoviště a zjednoduší se i vlastní proces zabezpečení katalogizace nakupovaných výrobků – položek zásobování. V tomto případě bude tento proces obsahovat místo šesti, jenom pět základních kroků – odpadá třetí krok uváděného postupu tj. počáteční výměna informací.

Rozhodujícím subjektem, zabezpečujícím zpracování návrhu katalogizačních dat v rámci JSKM, budou katalogizační pracoviště správců položek. Služeb agentur v tomto případě nebude s největší pravděpodobností rezort obrany využívat. Jejich vstup do procesu katalogizace by způsobil navyšování cen nakupovaných výrobků.

Realizace procesů katalogizace v prospěch zahraničních uživatelů Kodifikačního systému NATO

Realizace katalogizace výrobků českých výrobců může být prováděna v prospěch zahraničního uživatele Kodifikačního systému NATO, kterým může být:

- ☐ uživatel Kodifikačního systému NATO z členské země NATO,
- ☐ uživatel Kodifikačního systému NATO ze země sponzorované v rámci sponzorského programu Kodifikačního systému NATO na úrovni TIER II,
- ☐ uživatel Kodifikačního systému NATO ze země sponzorované v rámci sponzorského programu Kodifikačního systému NATO na úrovni TIER I.

V případě zabezpečování katalogizace výrobků na základě požadavku členské země NATO nebo země sponzorované na úrovni TIER II bude charakter procesů zabezpečování katalogizace i počet subjektů podílejících se na tomto procesu obdobný. Některé odlišnosti bude mít tento proces v případě, kdy bude realizován ve prospěch uživatele Kodifikačního systému NATO ze země sponzorované na úrovni TIER I v rámci sponzorského programu Kodifikačního systému NATO. Do procesu katalogizace, kromě českých subjektů, budou vstupovat i zahraniční subjekty mezi kterými bude mít rozhodující význam národní kodifikační úřad opatřující země. Proces katalogizace bude v tomto případě obsahovat následujících šest základních kroků:

1. smluvní dohoda na nákup výrobků obsahující katalogizační doložku,
2. počáteční (prvotní) výměna informací,
3. seznam výrobků (potenciálních položek zásobování),
4. předběžná kontrola (tzv. screening),
5. katalogizace výrobků (položek zásobování),
6. průběžné udržování katalogizačních dat v aktuálním stavu.

V rámci prvního kroku při uzavírání smluvního vztahu musí zahraniční odběratel vůči dodavateli z ČR uplatnit katalogizační doložku. Uplatnění katalogizační doložky umožní vstup odboru katalogizace majetku Úřadu do procesu katalogizace. Odbor zabezpečí v souladu

s principem národní odpovědnosti katalogizaci pro zahraničního odběratele a to i v případě, že tento výrobek není v Systému katalogizace ČR používán.

Kodifikační systém NATO vyžaduje, aby národní kodifikační úřad opatřující země informoval co nejdříve národní kodifikační úřad výrobního státu, tzn. odbor katalogizace majetku Úřadu, o nákupu nebo o zamýšleném nákupu výrobků z České republiky. Jedná se o tzv. počáteční výměnu informací (2. krok uvedeného postupu) na jejímž základě může pak odbor katalogizace majetku Úřadu plánovat a koordinovat provádění katalogizačních operací ve prospěch odběratele. Odbor katalogizace majetku Úřadu prověří stav katalogizace výrobků, které jsou předmětem zamýšleného nákupu, a o výsledku, tj. zda dané výrobky byly nebo nebyly v předchozím období již katalogizovány, informuje národní kodifikační úřad opatřující země. Prvotní výměna informací je plně v kompetenci národních kodifikačních úřadů a je realizována dle postupů stanovených v Manuálu ACodP-1 [9].

Třetí krok tohoto postupu je výhradní záležitostí obchodních jednání mezi zahraničním odběratelem a dodavatelem z ČR. Jeho výsledkem je „seznam výrobků – položek zásobování“.

V dalším, tj. čtvrtém kroku, národní kodifikační úřad opatřující země provede s využitím vlastní národní i mezinárodní databáze (NMCRL) analýzu seznamu výrobků, tj. provede tzv. předběžnou kontrolu (screening). Analýza se provádí z pohledu pojmenování jednotlivých výrobků, jejich klasifikace, doporučení a referencí dodaných výrobcem a z pohledu jejich vztahu k nejbližším vyšším montážním celkům. Takto provedená analýza je pak východiskem pro stanovení konečného požadavku, co by mělo být katalogizováno.

Nejvýznamnějším a rozhodujícím krokem tohoto postupu je provedení vlastní katalogizace výrobků – položek zásobování v zemi výrobce a předání katalogizačních dat zemi zahraničního odběratele. Národní kodifikační úřad opatřující země zahájí tento proces žádostí, kterou zašle Národnímu kodifikačnímu úřadu ČR, tj. odboru katalogizace majetku Úřadu. Žádost je základním impulsem pro provedení katalogizace příslušných výrobků a pro registraci opatřujícího státu jako uživatele katalogizovaných výrobků. Po provedené katalogizaci jsou katalogizační data v dohodnutém rozsahu, spolu s oznámením registrace uživatele, předána žadateli, tj. národnímu kodifikačnímu úřadu opatřujícího státu.

Posledním krokem uvedeného postupu je „průběžné udržování katalogizačních dat v aktuálním stavu“. Smyslem je postihnout změny na základě prováděných modernizací, modifikací apod. Dodavatel nebo jeho subdodavatelé na základě požadavku definovaném v katalogizační doložce, oznámí navrhované změny nebo úpravy kodifikačního výboru (NCB) opatřující země. Tento znovu zahájí akce spojené s katalogizací položek, jichž se tato změna týká. Následuje proces jako v bodě 5 uvedeného postupu, tj. katalogizace položek zásobování, u nichž na základě modernizace došlo k podstatným změnám.

O něco složitější situace nastane v případě, kdy vůči výrobcí z České republiky uplatní požadavek na katalogizaci (katalogizační doložka v smluvním vztahu) zahraniční odběratel **ze země sponzorované** v rámci Kodifikačního systému NATO **na úrovni TIER I**. Ze zásad stanovených pro činnost Kodifikačního systému NATO manuálem ACodP-1, vyplývá, že:

1. Nečlenská země NATO mající v rámci sponzorského programu Kodifikačního systému NATO status TIER I musí vstoupit do samostatných bilaterálních dohod s každou členskou zemí NATO, od které si přeje získat data. V tomto případě se jedná pouze o jednosměrnou výměnu dat. Členské země NATO poskytují sponzorované zemi data, avšak nepřijímají data od sponzorované země do svých vlastních systémů.

2. Finanční úhrada za katalogizační data a služby poskytované členskou zemí NATO ve prospěch země nečlenské se statutem TIER I je národní záležitostí a je možno ji určit na základě bilaterální dohody mezi členskou zemí NATO a sponzorovanou zemí.

Z uvedeného vyplývá, že bilaterální dohoda je nutnou podmínkou pro poskytování katalogizačních služeb, přičemž pořizující země má povinnost její uzavření iniciovat a země výrobce tuto iniciativu přijmout. Jak již bylo uvedeno, úhrada za katalogizační data a služby je národní záležitostí a je možno ji uplatnit v této dohodě nebo lze od ní upustit.

Počet subjektů podílejících se na procesu zabezpečování katalogizace bude stejný jako v případě katalogizace výrobků ve prospěch zahraničního odběratele z členské země NATO nebo ze země se statutem TIER II v rámci sponzorského programu Kodifikačního systému NATO. Avšak proces zabezpečení katalogizace bude v tomto případě rozšířen o jeden krok, tj. o uzavření bilaterální dohody mezi odborem katalogizace majetku Úřadu jako NCB země výrobce, tj. ČR a národním kodifikačním úřadem opatřující země. V hierarchickém uspořádání kroků v rámci procesu katalogizace patří tomuto kroku třetí pozice, hned za počáteční výměnu informací, která je v tomto případě navíc i podnětem k uzavření bilaterální dohody mezi odborem katalogizace majetku Úřadu a zahraničním odběratelem ze země sponzorované na úrovni TIER I.

Obsahová náplň jednotlivých kroků, kromě již uvedených odlišností, bude stejná jako v případě zabezpečování katalogizace pro uživatele Kodifikačního systému NATO z řad členských zemí NATO nebo ze země sponzorované na úrovni TIER II v rámci sponzorského programu Kodifikačního systému.

Katalogizace výrobků v rámci Systému katalogizace ČR

Vlastní katalogizace výrobků je nejvýznamnějším krokem procesu katalogizace. Obsahově v sobě zahrnuje identifikaci (pojmenování a popis), klasifikaci, očíslování a zveřejnění katalogizačních dat katalogizovaných výrobků v předepsaném formátu a rozsahu všem uživatelům Kodifikačního systému NATO.

Mezi rozhodujícími subjekty, které se mohou podílet na katalogizaci výrobků patří:

- ☐ odbor katalogizace majetku Úřadu – Národní kodifikační úřad ČR,
- ☐ uživatel systému katalogizace (JSKM rezortu obrany, mimorezortní uživatelé),
- ☐ katalogizační pracoviště správců položek JSKM rezortu obrany,
- ☐ dodavatel (výrobce) výrobků,
- ☐ agentury (případně katalogizační pracoviště uživatele systému katalogizace mimo rezort obrany nebo dodavatele) pokud existují.

Role jednotlivých subjektů je jednoznačně dána. Odboru katalogizace majetku Úřadu patří nejvýznamnější místo, které je jednoznačně dané zásadami a principy platnými pro činnost Kodifikačního systému NATO a JSKM. Nezastupitelnou roli mají i katalogizační pracoviště správců položek JSKM rezortu obrany. Rozsah úkolů, které tyto pracoviště budou plnit závisí na skutečnosti, zda na procesu zpracování návrhu katalogizačních dat bude nebo nebude participovat katalogizační pracoviště uživatele systému katalogizace mimo rezort obrany, katalogizační pracoviště dodavatele nebo agentura (viz **obr. 6**).

Obr. 6: Místo katalogizačních pracovišť a agentur v procesu zpracování návrhu katalogizačních dat

Role agentury bude záviset na rozhodnutí uživatele systému katalogizace, zda bude požadovat na dodavateli návrh katalogizačních dat nebo ne, tj. zabezpečí si jeho zpracování vlastním katalogizačním pracovištěm a samozřejmě i na rozhodnutí dodavatele výrobků, pokud tento má svoje vlastní katalogizační pracoviště.

V případě, že na dodavatele výrobků bude smluvně ze strany uživatele systému katalogizace vnesen požadavek na dodání návrhu katalogizačních dat, což lze považovat za teoretickou anomálii, bude na zpracování tohoto návrhu participovat další (podnikatelský) subjekt, v našem případě agentura. Toto bude platit pokud dodavatel výrobků nemá vlastní katalogizační pracoviště. Proces katalogizace v tomto případě bude mít dvě základní části – to jest:

1. část zahrnující **zpracování návrhu katalogizačních dat** – zde bude hlavní pole působnosti pro katalogizační pracoviště uživatele systému katalogizace mimo rezort obrany, katalogizační pracoviště dominantního dodavatele nebo pro agentury,
2. část zahrnující:
 - **kontrolu a doplnění návrhu katalogizačních dat** – zde bude rozhodující roli sehrávat příslušné katalogizační pracoviště správců položek JSKM rezortu obrany,
 - **završení procesu katalogizace** – ve které má a bude mít z pohledu základních principů platných pro činnost Kodifikačního systému NATO své nezastupitelné místo národní kodifikační úřad, tj. odbor katalogizace majetku Úřadu.

V případě, že katalogizace bude realizována bez participace katalogizačního pracoviště uživatele systému katalogizace mimo rezort obrany, katalogizačního pracoviště dodavatele (výrobce) nebo agentury, zpracování kompletního návrhu katalogizačních dat bude záležitostí katalogizačních pracovišť správců položek JSKM rezortu obrany. Odbor katalogizace majetku Úřadu i v tomto případě bude celý proces završovat přidělením katalogizačního čísla výrobku (NSN) a registrací uživatele výrobku (viz **obr. 6**).

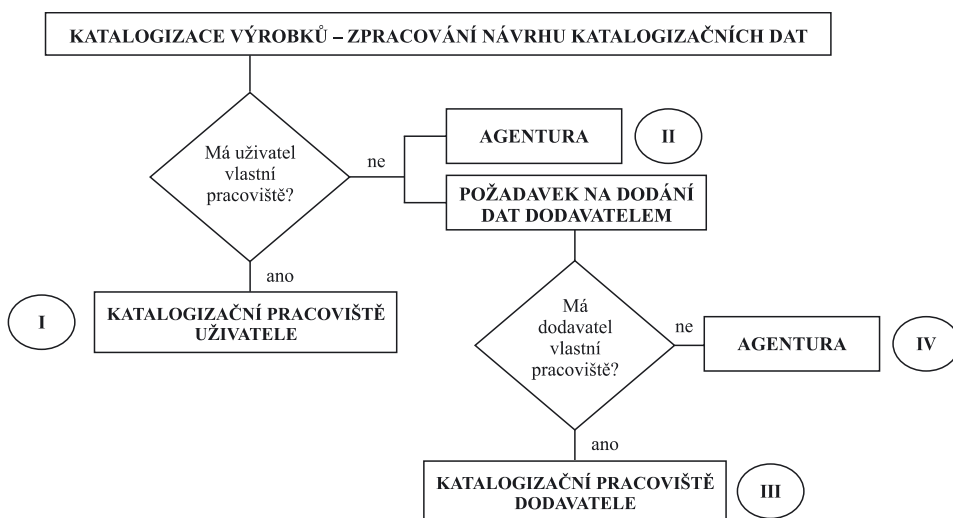
Povinností uživatele systému katalogizace mimo rezort obrany je zabezpečit zpracování návrhu katalogizačních dat a předat je ke schválení a přidělení katalogizačního čísla výrobku

(NSN) prostřednictvím katalogizačních pracovišť správců položek JSKM rezortu obrany odboru katalogizace majetku Úřadu.

Dle konkrétní situace může uživatel zvolit některou z následujících variant zpracování návrhu katalogizačních dat (viz **obr. 7**). Může:

1. Zpracovat návrh katalogizačních dat vlastním katalogizačním pracovištěm na základě dodavatelem poskytnuté technické dokumentace.
2. Realizovat zpracování návrhu katalogizačních dat na základě smluvního vztahu s agenturou.
3. Požadovat dodání návrhu katalogizačních dat spolu s výrobky na dodavateli, který má vlastní katalogizační pracoviště vytvořené dle zákona č. 309/2000 Sb.
4. Požadovat dodání návrhu katalogizačních dat spolu s výrobky na dodavateli, který nemá vlastní katalogizační pracoviště – zpracování návrhu na základě smluvního vztahu s agenturou.

Složitost probíhajících procesů při katalogizaci výrobků bude korespondovat s pořadím v jakém jsou jednotlivé varianty uvedeny. Nejjednodušší situace bude ve variantě I, kdy se celý proces zpracování návrhu katalogizačních dat bude odehrávat v rámci systému katalogizace příslušného uživatele. Následně pak bude návrh prostřednictvím katalogizačních pracovišť správců položek JSKM postoupen odboru katalogizace majetku ke schválení a završení celého procesu. Složitost se mírně zvýší ve variantě II, kdy do tohoto procesu na základě smluvního vztahu s uživatelem systému katalogizace vstoupí agentura. Varianta III je více méně teoretickou variantou i když může v budoucnosti dojít k situaci, kdy se některý z výrobců nebo dodavatelů rozhodne pro zřízení vlastního katalogizačního pracoviště. V porovnání z předchozími variantami je složitost probíhajících procesů při zabezpečování katalogizace výrobku o něco větší. Nejsložitější variantou je varianta IV kterou lze taktéž považovat více méně za variantu teoretickou. V této variantě je požadováno dodání návrhu katalogizačních

Obr. 7: Možné varianty zpracování návrhu katalogizačních dat

dat na dodavateli, který nemá vlastní katalogizační pracoviště. Proto, aby dodavatel mohl tento požadavek splnit, musí využít služeb některé existující agentury.

Při rozhodování jakým způsobem zabezpečit přípravu katalogizačních dat je nutno brát v úvahu zda nebude zbytečně docházet ke zvyšování cen výrobků následkem vstupu agentur do tohoto procesu. Kromě finančního hlediska je nutno brát v úvahu i požadavky na hodnověrnost a kvalitu zpracovaného návrhu katalogizačních dat. Čím složitější varianta, tím větší nároky budou na zabezpečení kontroly kvality dat. V první variantě bude kontrolu provádět příslušný uživatel systému katalogizace, následně pak katalogizační pracoviště správců položek JSKM rezortu obrany a odbor katalogizace majetku Úřadu, kdežto ve variantě poslední do tohoto procesu musí navíc vstoupit i dodavatel.

Nejvýhodnější variantou pro uživatele Systému katalogizace bude varianta první, ve které se předpokládá zřízení katalogizačního pracoviště v rámci organizační struktury uživatele systému katalogizace.

Poznámky k textu:

- [1] Odbor katalogizace majetku Úřadu garantuje hodnověrnost procesů probíhajících při zabezpečování katalogizace výrobků a plní v souladu se zákonem č. 309/2000 Sb. i roli Národního kodifikačního úřadu ČR. Odbor koordinuje veškeré činnosti spojené s procesem katalogizace výrobků na národní i mezinárodní úrovni. V případě mezinárodní úrovně je v otázkách katalogizace rozhodujícím partnerem spolupracujícím s odborem katalogizace majetku národní kodifikační úřad příslušné země.
- [2] ŠMONDRK Josef. „Rozšiřování Kodifikačního systému NATO mimo rezort obrany České republiky.“ *Vojenské rozhledy*. 2003, roč. 12, č. 3, s. 29 – 42.
- [3] Výbor AC/135 NATO – nejvyšší řídicí orgán Kodifikačního systému NATO. Je složen z představitelů národních kodifikačních úřadů členských států NATO a zástupce NAMSA.
- [4] V zákoně č. 309/2000 je skladové číslo NATO (NSN) položky zásobování definováno jako katalogizační číslo výrobku.
- [5] APV Katalog – Aplikační programové vybavení. Katalog zabezpečuje softwarovou podporu JSKM. APV Katalog je součástí ISL (informačního systému logistiky).
- [6] Cz – MCRL – česká verze NMCRL – databáze obsahující základní údaje o všech položkách zásobování zavedených do JSKM.
- [7] NMCRL – NATO Master Cross Reference List – Hlavní seznam křížových referencí NATO – databáze na CD nosičích obsahující základní údaje o všech položkách zásobování zavedených do Kodifikačního systému NATO a o jejich výrobcích.
- [8] Zákon o zadávání veřejných zakázek (zákon č. 199/1994 Sb.).
- [9] ACodP-1 – The Allied Codification Publication No 1 – Alianční kodifikační publikace č. 1 - tzv. Manuál NATO pro kodifikaci.

Zkratky užitě v článku:

TIER 1	(první řada)	Skupina nečlenských států NATO (Argentina, Rakousko, Chile, Chorvatsko, Egypt, Fidži, Finsko, bývalá Jugoslávská republika Makedonie, Indonésie, Jihokorejská republika, Kuvajt, Malajsie, Omán, Filipíny, Ruská federace, Saúdská Arábie, Jižní Afrika, Thajsko, Tonga, Spojené arabské emiráty), jež využívají Kodifikační systém NATO (NCS) v rámci jeho sponzorského programu jenom na národní úrovni. Tyto státy jsou v procesu zavádění kodifikačního systému kompatibilního s NCS.
TIER 2	(druhá řada)	Státy, jež sice nejsou členy NATO (Austrálie, Brazílie, Nový Zéland, Singapur), ale jsou plnohodnotnými členy Kodifikačního systému NATO. Tyto státy mají již zavedený vlastní s NCS kompatibilní systém.